

НАРОД

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Франковој бр. 20.

Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

„Народ“ излази свакога дана по подне.

Штампарија се налази у Франковој улици бр. 20.

Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

Керенски и кадети

Петроград, 12 октобра

Према неким обавештењима, у начелу је постигнут споразум између г. Керенског и управног одбора кадета. Преговоре је водио диктатор са г. Ађеновим и г. Набоковим, који су били делегати кадета. Они су заједнички испитали политичку ситуацију и начине, како да се спрече политичке и економске кризе. Положај г. Керенског знатно је утврђен.

Социјалисте и Југословени

Као што је познато на социјалистичку конференцију у Штокхолму отишли су и представници социјалиста из Хрватске и Босне и Херцеговине. Они су поднели холандско-скандинавском комитету Интернационале један меморандум, који је изазвао најживљу сензацију.

Меморандум су потписали др. Радошевић и Франо Маркић и он је цео оштра оптужба аустро угарске владе и социјалистичких делегата аустро немачких и мађарских.

»Наши аустро угарски другови, каже се у том југословенском меморандуму, врло добро познају бедну ситуацију Југословена у опште а југословенског пролетаријата напосе, као што смо је ми и изнели. У осталом, на исти начин поступа се и према другим народностима у монархији.

»Они то знају врло добро, и ми не разумемо како они могу рећи у своје меморандуму да аустроугарска политика иде на то, да очува и да фаворизира Југословене. Просто је неразумљиво, како се може сматрати као политика очувања малих народа, рад владе која је отровала политички живот агентима провокаторима, која тера до очајања народе, којима управља, која, политички, економски и интелектуално убија своје властите народе, влада која се прља фабриковањем лажних докумената, монструозним процесима и правним злочинима.»

»Макијавелска политика аустроугарске увек се лажно служила демократским принципима у својим циљевима против револуционара. Кад

год је била у рђавом положају, наша влада постајала је »добра« према свом народу. Ми не верујемо у њена празна обећања за којима не долазе и дела.»

»Истина је, да имамо важнија посла него да уздишемо због неправде и да сањамо о слободи: Треба се борити за слободу и остварити је. Југословени, и ако су већ на крају снаге, боре се још, јер њихова борба има за циљ народно и социјално ослобођење од вековног страначког јарма.»

Пошто је изложио, у једанаест тачака, принципе на којима треба да буде организовано друштво народа, меморандум наставља:

»Да би будући мир био истински мир, закључен на принципима које је прокламовао савет делегата руских радника и војника, тојест, без анексија и оштета, заснован на праву народа да управљају сами собом, ми тражимо, у име Југословена и у интересу свега пролетаријата, од светскога мира да се Југословенима призна право да постоје као једна независна политичка и економска држава, која ће имати све атрибуте суверенитета, како би могла да уђе у конфедерацију балкан. земаља и да у њој буду, уз остале државе, највећа гаранција за светски мир.»

Као што се види из овог меморандума, социјалисте из Хрватске и Босне и Херцеговине и данас, потиштени и оковани, слободно дижу глас за идеал који подједнако одушевљава све Југословене, без разлике класа и странака. Осим начелне социјалистичке тезе о облику владавине у будућој уједињеној ју-

гословенској држави, целокупно њихово схватање израз је и мишљења целог југословенског народа.

ИЗНАД ЦИНИЗМА

Париз, 12 окт.

Дописник Хавасове Агенције са британског фронта без коментара саопштава један документ, који је ухваћен за време битке код Бродсенде. То је оваква препорука немачким командама:

»Енглези и сувише поштују траку Црвеног Крста. Зато ће командири и водници у нападу носити знакове Црвеног Крста, кад воде људе на јуриш.»

ЗВЕЗДИЦЕ

Не зна се да ли је горе, што подвоз до Санти Каранта кошта 100 драхми, или што се њим, кад се већ мора, може путовати тек после три месеца.

ОБЕЋАЊЕ, ЛУДОМ...

Берн, 12 окт.

Опасност од рђаве финансијске ситуације Бугарске и њених савезника Аустро-Немаца од неког времена врло јако брине званичну штампу у Софији. У том погледу њено је држање значајно јер одаје по неку тајну мисао краља Фердинанда и његове владе. Тако, на пример »Препорец« пише:

»Новчанице аустро угарске банке изгубиле су много од своје вредности за две последње године, због тога што немају металне подлоге.

За 14 милиона мађарских новчаница у циркулацији, банчина готовина једва износи једну милијарду. Тако се дошло до резултата да килограм злата данас у Пешти вреди више од 15.000 круна, док у јулу 1914 није био скупљи од 3280 круна.

»Што се нас тиче, наша ситуација је боља, пошто смо добили од наших савезника обавезу да ће нам све наше ратне трошкове они исплатити зајмовима са дугим роком и са малим интересом...»

Обешени тако о врат нашим великим савезницима (дослован превод), ми ћемо моћи да издржимо до краја рата и немамо разлога да се бојимо од банкротства...»

БАРОН КАО ШПИЈУН

Женева, 12 окт.

Федерални суд је изрекао пресуду над франкфуртским бароном фон Сомерсом и његовим саучесницима, којима је суђено за шпијунажу у корист Немачке.

Хајрих фон Сомерс осуђен је на пет месеца затвора и новчано са 300 франака, Хоф и Ротшилд на три године затвора и на плаћање трошкова.

Осим тога, сва тројица се протерују са швајцарске територије на две године.

ЛОНДОН И БЕРЛИН

Лондон, 12 окт.

Г. Кирил Браун, који је одступања Америке у раг заступао у Берлину амерички лист »Њујорк Ворлд«, објавио је у том листу један чланак, у коме врши поређење између Лондона и Берлина. Између осталог каже:

»Берлин је бедан, док Лондон није још почео да осећа последице рата. Велико срце Лондона куца правилно као и раније Берлин показује симптоме моралне и физичке слабости. Витална снага Лондона није се смањила. Берлин тежи за миром, и не узнемирава се што то сви знају. Док се у Лондону још ни једна реч о миру није чула. Док се у Берлину говори о миру, у Лондону се само говори о одлучној и потпуној победи. И док Берлин очекује, противно сваком очекивању, да четврте зиме рата неће бити; Лондон

БРИТАНСКА СНАГА

Пуковник Репингтон, ратни дописник »Тајмс«, изјавио је једном сараднику »Тана« о садашњој ситуацији следеће:

»Ситуација?... Данашња ситуација та је, да су Немци изгубили и да то они добро знају, али не износе то у својим извештајима. Кад год се поведе борба, они су тучени. Наши команданти не завиде један другоме. Они оперишу на смену. Кад сврши Петен, отпочне Хејг, и тако непрестано.

Наши су губици мали, јер вршимо офанзиву по принципу ограниченог објекта. Овај су систем применили врло често: Петен код Вердена, Фош на Соми, а Хејг и његови генерали на свима бојиштима 1917.

Наша је артиљерија новија, многобројнија, усавршенија и бољег квалитета од немачке. Наши су нам авијатичари од неоцењиве користи. Са њима је почела долазити и победа. А победа долази увек аутоматски, разуме се, кад се ништа у припремама

се спрема и даље не показују ни трага нервозе. Лондон је још увек онај стари Лондон пре рата.

„ОСОБИТИ УСПЕХ“

Лондон, 12 окт.

»Манчестер Гвардијан«, говорећи о последњем лету цепелина, каже: Што се врше напади ове врсте без сумње потиче од жеље немачког адмиралитета да подигне морал немачког народа. Али фантастичне приче о успешним нападима над Манчестром и другим невиним варошима неће учинити на немачку јавност такав утисак, као губитак више од половине ваздушне ескадре. Немачка телеграфија без жица од 9. октобра сматра губитак од 6 цепелина као »једно предузеће, које је ванредно успело« и означава Ма... као један од великих индустријских центара који је бомбардован. То исто име носе и три села у Јоркшајру и Деубишајру, која броје 371, 225 и 179 становника.

Берлински званични извештаји изгледа да су исто тако лажни као и фамозни коминике немачке телеграфије без жица, који је говорио о »приватним писмима, примљеним из Лондона, која су достојна поверења.«

не занемари. Доћи ће насигурно и жељени дан, када ћемо моћи променити тактику и када ћемо видети другу врсту резултата.

Многи пишу, да смо ми, Енглези, достигли врхунац своје војне моћи. Ја не мислим тако. Ми имамо у Енглеској велики број батаљона састављених од младина, који су спремни на пролеће да ступе у борбу. Исто тако велики број Енглеца, способних за војску, раде данас у фабрикама, мајданима, на железницама и т. д. Кад буде потреба позваће се и они. Французи нису употребили своју 18 и 19 класу, као Немци. Италија и Русија располажу још увек врло јаким ефективима. Белгијанци и Португалци храбро нас помажу. Американци већ шаљу своје трупе, које су солидно организоване и спремне за озбиљну борбу. Најзад, наше фабрике неуморно раде и дају и ноћу, тако да већ располажемо једним баснословним бројем тодова, аероплана и

другог ратног материјала. Ово још није максимум наших напора. Очекајмо, па ћемо видети.

Немци шире по свету две врсте бајки, које треба разорити. Једна говори, како су британске победе извојевале друге трупе а не енглеске. Ово је низак покушај да се посеје завист међу нашим трупама. У ствари ова завист не постоји. Ми, Енглези, радо узносимо јунаштво Аустралијанаца, Шкотланђана, Канађана и Ираца. Али морамо ипак констатовати да међу ефективима, који учествују у нашим борбама од прошлога јула, 70 од сто састављени су од чистих Енглеца, који су претрпели 76 од сто од укупних губитака.

Друга бајка, коју радо Немци понављају, јесте та, како ће Енглеска после закљученог мира задржати неке француске покрајине, да њима влада. Није потребно доказивати бесмисленост овога. Има нешто боље. Ја мислим да је прави оснивач британске империје сама Јованка од Арка. Она је та, која нас је „метнувши“ нас изван Француске, приморала да одвратимо наше погледе са континента и да их прикујемо за море. Ми нисмо дошли да расправљамо старе распре, већ да помажемо славним француским трупама у узвишеној одбрани против гнуснога напада, као и да обновимо потпуну независност Белгије. Кад буде извршен овај задатак, а на првом месту када непријатељ врати Француској Алзас и Лорен, ми ћемо се срдечно руковати са вашим војницима и отпутоваћемо са тврдом вером да ће ова крвава несрећа, коју су изазвали Немци, одвратити их да други пут поведу рат против цивилизованог света и против права народа.

ПОБЕДА НА ЕНИ

Париз, 11 октобра

Данашњи француски званични коминике јавља:

На новом француском фронту који иде од Мон де Сенж, које је цело заузето, па до Шавињона, Немци нису покушавали никакву пешадијску акцију. Француске патроле које су послате у област Шавињона и Водесона довеле су велики број заробљеника. Број заробљеника од јуче прелази 8000 од којих су 160 официри. Међу заробљеницима се налазе и три пуковска штаба са три пуковника. Ратни материјал који је пао Французима у руке неће се моћи пребројати за више дана. До сада је избројано 70 топова, триестину бацача мина и 80 митраљеза.

ПОД КОНТРОЛОМ

Лондон, 12 окт.

Многи лондонски листови коментаришу оно место у говору г. Лојда Џорџа, које се односи на савезничку конференцију, која ће утицати на даљи ток рата и која би врло добро могла одредити и његов крајњи исход.

„Тајмс“ пише: Намачка види да су артикли, који су јој најпотребнији за време рата као и за време мира, као и велики део животних намирница, под контролом оних, који су најавили да су њени непријатељи или који одбијају

ЦИНОВСКИ ТРИПЛАН

Њујорк, 11. окт.

Мајор Перфети, директор италијанске аеронаутичке комисије, пошто је похвалио последњи излет над Пуљем, у коме су учествовали Капроњијеви триплани, изјавио је уреднику „Њујорк Тајмса“, да се сада конструише један нови много моћнији апарат овога модела. То ће бити триплан са три мотора, који ће укупно имати 1800 коњских снага. Овај апарат моћи ће носити 10.000 ливара експлозива и довољно бензина, да пређе пут до Есена или до Кила за три до четири сата.

Мајор Перфети мишљења је да би једна ескадрила од таквих циновских апарата била довољна да из темеља сруши најважније немачке арсенале.

ЗАВАРАВАЊЕ

Цирих, 12 окт.

Немачки листови се претварају да не знају, да су дипломатске везе између Немачке и републике Перу и Уругваја прекинуте, и истичу да никако званично саопштење о томе није учињено у Берлину. Међутим неоспорно се констатује у листовима левице нерасположење, а велики трговачки листови не крију свој немир.

Неколико листова бојажљиво протестују против сумарног рата, који у место да рат приведе крају, ствара Немачкој нове непријатеље и доприноси, да се економска блокада све више стеже око немачке царевине.

Листови деснице, међутим, пишу да ако се и потврди вест о прекиду дипломатских односа са републикама Перу и Уругвај, јавно мишљење нема шта да страхује.

артиклима за њену индустрију и њену трговину. Ако се бојкот буде вршио одлучно, интереси и моћ немачке трговачке класе претрпеће страшан удар, који ће је претворити у непријатеља милитаристичке странке.

ЗНАЧАЈАН САВЕТ

Париз, 12 окт.

Један немачки документ, који носи потпис генерала Лудендорфа, износи методе које треба да употреби немачка авијатика. У њему се препоручује економисање ваздушних снага. Тај документ гласи: „Шеф главног штаба војске на фронту, I. С. 58.651. 25 јуна 181 Н Н 1917.

Потребно је понова скренути пажњу на ефикасну употребу авијатичара. Две су тачке гледишта. Не би било право да, употребљујући их више пута дневно, сатремо и преморимо наше аеропланске јединице, чији је број знатно слабији од непријатеља. Ми морамо да их употребимо тачно у оним разерима које одговарају снагама наших непријатеља.

Не можемо стално спречавати непријатељске авијатичаре да не лете над нашим линијама. Ни артилерија ни пешадија не смеју бити сувише нервозне. Употребимо наше авијатичаре за време лепих дана, како бисмо могли од њих захтевати највише, што могу дати у критичним данима. То се тиче највише ескадрила за гоњење и авијатичара код пешадије. Потребно је, такође, избегавати на мирноме фронту растурање наше авијатике.

Ескадриле за гоњење, којима располажемо у маломе броју, исто тако не смеју бити распоређене по целом фронту. Оне би онда морале увек да воде битку, бројно много слабије и претрпеле би губитке који не би одговарали правом стању. Препоручује се да се све ескадриле за гоњење групишу према стању борбе, час овде час онде, да би се спречило непријатељу осматрање, бар за неколико сати, а да би се обезбедило наше сопствено осматрање.“

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

ОБЈАВА

Примећено је у неколико махова да поједине несавесне избеглице, које имају право на хлебца у логору, своје упутнице за хлеб уступају другим лицима која чак нису ни српски држављани.

Како се оваквим недопуштеним радом иде директно на штету државну и осталих српских избеглица, то ће у будуће сваки овакав случај као кривичан бити достављен надлежној власти, како би се предузео према њима најстрожији законски поступак; а у исто време одлуком Владених Комесара одузете им се сва права, која као избеглице уживају на хлеб, новчану помоћ, потрошачку задругу и др. Октобра 1917 год. Бр. 4503, Солун.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

ПАРИЗ. — „Матену“ јављају из Цириха, да је канцелар Михаелис отпутовао из Риге у Берлин 10 октобра.

ПЕТРОГРАД. — На супрот тендециозним гласовима у страниј штампима, да ће се општи избори за Уставотворну Скупштину одложити, уверавају да ће се избори извршити почетком новембра. Билтени, који одређују начин избора, већ су објављени.

ПЕТРОГРАД. — У области Риге, на сектору Сули—Хинценберг Манор замак Ломбург, руска одељења су напредовала и заузеле ровове фронталне линије. Други ровови на сектору северно од Хинценберг—Манор такође су заузети после борбе.

ПАРИЗ. — Варош Филадельфија усвојала је, према познатом начину о усвајању, Француску варош Арас. Општина у Арасу већ је послала у Филадельфију жеље пострадали вароши.

БЕРН. — За време дебате у аустријском Рајхсрату, о укидању политичке цензуре, сазнале су се многе занимљиве ствари. Тако је „Најес Винер Журнал“ забрањен да излази осам дана зато што је објавио венчање генерала Конрада, шефа аустријског главног штаба. Чешки социјалист Смерал изнео је, да је цензура у Прагу забрањила штампање једнога речника, у коме стоји да се „Султан“ често називају и пси.

ПАРИЗ. — Из Цириха добио је „Еко де Пари“ извештај, да ће, у случају да Михаелис одступи, доћи на његово место за канцелара принц Макс фон Баден, председник баденске скупштине.

ПАРИЗ. — Из Петрограда телеграфишу: Говорећи у парламенту, г. Керенски је изјавио: „У име руске демократије ми нећемо никада капитулирати пред наслезима на човечанска права и правду. Уз нас је народ и парламенат. Ускоро ће се на страни достојно и јасно оценити наше држање у овом часу одлучном по рат.“

ЦИРИХ. — У Немачкој је изазвала врло тежак утисак једна наредба, којом се редуктирају путнички возови а цене подвозу повишавају са сто на сто.

ПАРИЗ. — Бивши министар Тиери постављен је за амбасадора у Мадриду а не у Берну.

ПАРИЗ. — Због инцидента са редакцијом „Журнал“, сенатор Шарл Имбер оставиће,

како се тврди, управу над овим великим листом и отићи ће на фронт као капетан.

ПАРИЗ. — Британски званичан коминике јавља: Напад непријатеља на месту, где је веза између француске и британске војске, потпуно је одбијен. Од нашег напада 9. октобра непријатељ је извршио на нашу нову линију седам против напада без икаквог успеха. Једним испадом североисточно од Гавреле разорили смо немачке заклоне и добили нешто заробљеника и један митраљез. Преко ноћ, у сукобу патрола, такође смо добили нешто заробљеника.

ЛОНДОН. — Један телеграм из Амстердама слика врло црним бојама ситуацију у Немачкој. Влада је послала више од 100.000 делегата на разне фронтове да храбре војнике и да их склоне на нове жртве.

ЦИРИХ. — Нови чешки „Клуб Државног Права“ створен је фузијом трију чешких странака: Младочешке, Национално социјалистичке странке и групе Странски. Клуб има 36 чланова у парламенту и чини крајњу левицу чешке уније, са циљем да се ствари потпуно независна чешка држава.

БЕРН. — На Кајзеров позив фон Биллов је изненада отпутовао у Берлин, после краткога бављења овде.

ПАРИЗ. — О излету цепенлина „Пти Паризиен“ каже, да су цепенлини при повратку из Енглеске били ухваћени ветром и маглом. Немци су хтели да дођу до предела, где је највећа развијена фабрикација топова и муниције.

ЦИРИХ. — Из Цариграда јављају: Кајзер и Енвер Паша посетили су Галипоље и Дарданеле на крстарици „Гебену“.

Источна војска. — Извештај штаба Источне Војске:

На фронту због времена, дан миран.

СРПСКИ ЗВАНИЧАН ИЗВЕШТАЈ 11. октобра обична ватрена активност.

МАЛИ ОГЛАСИ

Нова американска
ЗУБНА КЛИНИКА
Др. Параскевопулоса

Препоручује своју нову американску зубну клинику. Једини атеље где се могу начинити американске десни са зубима без непаца. Клиника се налази у Егнатијевој ул. бр. 357. За г.г. српске официре и војнике нарочити попуст. 6-12

ЗУБНИ ЛЕКАР

париског универзитета
Др С. де Ботон

Преселио је своју клинику у Булевар краљице Олге бр. 189. 1-5